

MODRIĆI: ZNANSTVENIK SVJETSKOGA GLASA U POTRAZI ZA KORIJENIMA

Geni kameni Nobelovac Modrich: Lukina i moja kuća

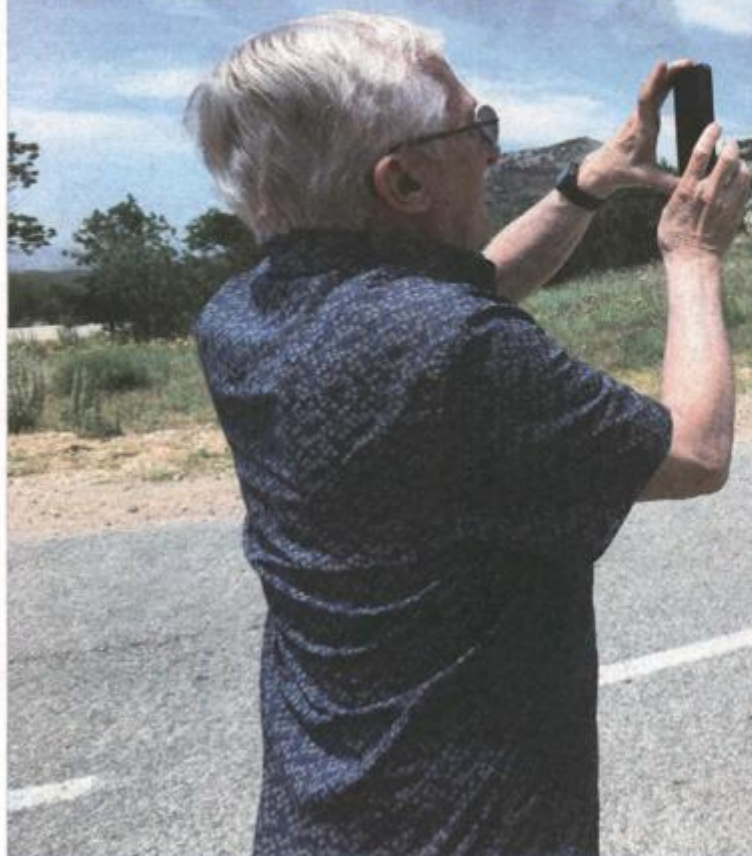

Supruga: Svađa samo oko večere

Paul Modrich u obrovačko zaleđe došao je automobilom iz Splita sa suprugom Vickers i u društvu mladog Josipa Crnjca, doktoranda kod Dragana Primorca. Vickers je prethodnog dana uganula gležanj, što je nije spriječilo da znatiželjno proviruje u svaki razrušeni kutak Modrićeve srušene obiteljske kuće. Nije se prestrašila ni kad je fotoreporter upozorio na poskoke, pauke i minirano

područje. Gospođa Vickers godinama radi kao znanstvenica u istom istraživačkom laboratoriju zajedno sa suprugom, ali zbog toga joj, kaže, nikad nije dosadio. - Mnogi su ljubomorni što se toliko družimo i stalno smo skupa. Znači li to i da se puno svađate? - pitali smo je. - Svađamo se, ali samo oko toga što ćemo spremati za večeru...

☞ - Nemam riječi kojima bih opisao koliko sam zahvalan što sam ovdje. Ima sigurno neka tajna veza s ovim krajem. To su, valjda, geni, tko će znati. Daleko sam od doma, ali sam kod kuće, kaže nobelovac Paul Modrich

'Vratit ću se. Moram, jer Hrvatska zaslužuje da je se istraži i da se otkrije sve što imate. Ne znam jeste li uopće svjesni što vi to imate ovdje'

Razgovor s nogometašem u Madridu

Prije dolaska u kamenjar Zatona Obrovačkog, Dragan Primorac je Paulu Modrichu ipak omogućio susret s Lukom Modrićem preko telefona. Povezao ih je u trenutku kad je Luka bio na madridskom aerodromu pa nisu imali vremena za duži razgovor. - Bilo je to za mene veliko zadovoljstvo, Luka je bio vrlo drag i zahvalan, tko zna, možda se jednog dana i sretnemo na ovom mjestu... - kazao nam je nobelovac Paul Modrich.

- Ne biste vjerovali, ali ovo mjesto i ova priroda jako podsjećaju na mjesto gdje sam odrastao, na Novi Meksiko i Južni Kolorado...

MATEA GUGIĆ
 JURE MIŠKOVIĆ/HANZA MEDIA

Rekao nam je to, iskreno iznenađen, Paul Modrich, poznati američki nobelovac hrvatskih korijena. Ti korijeni utkani su duboko u obrovački kamen malog mjesta Zatona Obrovačkog u koje se, nakon čak 110 godina od odlaska njegove obitelji u Ameriku, Modrich vratio, želeći vidjeti kuću našeg najpoznatijeg nogometaša, njegova prezimenjaka Luke.

Nije mogao skriti sreću s lica dok je stajao ispred razrušene kamene kuće, bez krova, na pustoj cesti koja vodi negdje dalje u planinu.

Modrich je došao u Hrvatsku na poziv našeg poznatog znanstvenika i bivšeg ministra dr. Dragana Primorca na znanstveni simpozij koji se održava u Splitu. S obzirom na to da nikad prije nije posjetio našu zemlju, Primorac je pomislio da je ovo idealan trenutak da Modrich, zajedno sa suprugom Vickers, "skokne" do rodnog mjesta svojeg djeda.

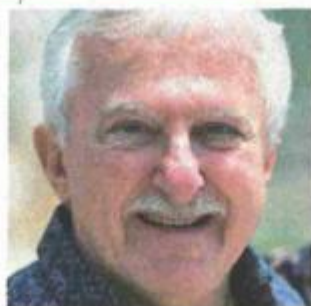
- Nemam riječi kojima bih opisao koliko sam zahvalan što sam ovdje! Gospodin Dragan se zaista potrudio i sve mi organizirao, i vozača, i put, evo sad i vas - rekao nam je uz široki osmijeh ovaj skromni 73-godišnjak, koji je prije četiri godine dobio najveće znanstveno priznanje, Nobelovu nagradu za kemiju.

Popravljanje DNK

On i njegov tim otkrili su način na koji stanice obnavljaju oštećeni DNK.

- Mislite li vi da ovaj kamen, krš i ova škrta zemlja imaju veze s vašim i Lukinim uspjehom? - pitamo znatiželjno, ni sami ne vjerujući da su iz ovog mjesta sa samo nekoliko kuća ponikla dvojica tako svjetski uspješnih ljudi.

- Ha, ha, moguće je i to! Ima sigurno neka tajna veza s ovim krajem. Uvijek sam, unatoč tome što se, nažalost, u mojoj obitelji malo pričalo o Hrvatskoj, osjećao poveznicu s njom

'Ja jesam znanstvenik, ali neke stvari čovjek jednostavno ne može objasniti', kaže nam Modrich koji, ne biste vjerovali, čak i fizički, držanjem i pokretima, neodoljivo podsjeća na Luku Modrića

- priznao nam je Modrich, čiji je djed prvi otišao, krajem 19. stoljeća, trbuhom za kruhom, "preko bare".

Njegova žena, Crnogorka, nedugo poslije, otišla je za njim, te su se našli u Južnom Koloradu, gdje su se skrasili. Djed je bio rudar, kao mnogi iz ovih krajeva u to doba, dok je baka bila domaćica. Rodila mu je petero djece, no dvoje ih je umrlo vrlo mladih. Živjeli su teško, iako, tvrdi Modrich, bilo je dosta obitelji iz tadašnje Jugoslavije koje su se obogatile.

- Nažalost, nisam upoznao svog djeda jer je poginuo u nesreći u rudniku. No baka je bila ta koja je prenosila priče o dalekoj zemlji djedova rođenja. Ona je s mojim ocem pričala hrvatski, tako da ga je otac još nekako i govorio, dok ja ne znam ni jednu riječ. I danas mi je zbog toga žao - priznao nam je Modrich, i dalje vrteći se oko Lukine kuće, ni sam ne vjerujući gdje se nalazi.

Zanimljivo je da je Paulov otac Laurence u Novom Meksiku bio profesor biologije u jednoj školi, ali i nogometni i košarkaški trener. I to, kako nam je rekao Paul, vrlo uspješan. Pokušavamo mu ukazati na

očitu činjenicu - pohovnu poveznicu između sporta i ovog kraja.

- To su valjda geni, tko će znati! Ja jesam znanstvenik, ali neke stvari čovjek jednostavno ne može objasniti - kaže nam ovaj vitalni sedamdesetogodišnjak koji, ne biste vjerovali, čak i fizički, držanjem i pokretima, neodoljivo podsjeća na Luku Modrića.

- Moram vam priznati da ne znam jesmo li u rodu, ali iskreno bih volio da jesmo, baš bi mi bila čast - kaže Modrich iskreno, iako se njegovo otkriće, kako nam je objasnio Dragan Primorac, vezano za oporavak DNA, ubraja među najveća otkrića ikada iz područja genetike.

- Znanost sam odabrao iz ljubavi, iz znatiželje, još u srednjoj školi, nikako iz nekog prestiža ili ovakvih nagrada. Mi znanstvenici radimo to zato što uživamo u tome, ja osobno radim za ljude i za dobrobit njihova zdravlja. Cijeli sam taj rad i istraživanje napisao od gušta - rekao nam je ovaj skromni Amerikanac, dodavši da je ljubav prema biologiji naslijedio od oca, tada jedinog profesora u malom gradu Ratonu, odmah uz granicu s Koloradom, na strani Novog Meksika.

Ostalo je povijest

- Oduvijek sam pokazivao više interesa za prirodu, obožavao sam fotografirati sve što nas je okruživalo u tom nepristupačnom krajoliku. Vjerujem da je mom ocu pomalo bilo žao što se nisam bavio sportom koji je on tako volio, ali i on i majka su mi bili velika podrška kad sam odabrao biologiju za glavni predmet. Baš mi je otac savjetovao da se "bavi ovim DNK stvarima jer su dosta zanimljive". I ostalo je povijest. Autima smo se spustili niže niz brdo, nedaleko od Lukine kuće, baš u mjesto Modrići, s obzirom na to da je Paul izrazio želju slikati se pokraj ploče sa svjetski popularnim prezimenom.

U društvu svoje žene Vickers, također poznate znanstvenice, s kojom godinama radi u istom laboratoriju, pozirao je gledajući oko sebe, promatrajući krajolik, svaki kamen, suhozid, biljke...

- Čudno je biti tako daleko od doma, a opet biti kući. Baš tako na mjestu gdje se ja i moja žena Vickers mislimo umiroviti, neodoljivo podsjeća na ovo mjesto. Ali, vjerujte mi, vratit ću se. Moram, jer Hrvatska zaslužuje da je se istraži i da se otkrije sve što imate. Ne znam jeste li uopće svjesni što vi to imate ovdje - kaže nam zadivljeni Paul Modrich na rastanku.●

Hrvatsku će nositi u srcu

- Nobelovac Paul Modrich je znanstvenik čije se otkriće, vezano uz popravak DNA, ubraja među najveća otkrića ikada iz područja genetike, stoga njegov dolazak na konferenciju u Split ima golem znanstveni značaj. S druge strane, njegov dolazak u Hrvatsku, zemlju njegovih predaka, predstavlja veliku simboliku. Ponosan je na svoje hrvatsko porijeklo, a iznimno ga je emotivno dodirnuo posjet selu Modrići, odakle su njegovi preci prije više od sto godina otišli iz Hrvatske. Rekao mi je da će Hrvatsku gdje god bude nositi u svom srcu, a mi ostajemo u stalnom kontaktu, kako u području znanstvene, tako i svih drugih oblika suradnje - kazao nam je Dragan Primorac.

'Nisam upoznao djeda, poginuo je u nesreći u rudniku. No, baka je prenosila priče o dalekoj zemlji djedova rođenja. Ona je s mojim ocem pričala hrvatski, dok ja ne znam ni jednu riječ. I danas mi je zbog toga žao', priznao nam je Modrich